

OPENBAAR MINISTERIE

Parket-Generaal

Postbus 20305, 2500 EH Den Haag

Prins Clauslaan 16
2595 AJ Den Haag
T +31 88 699 11 00
www.om.nl

Uitsluitend per e-mail: [REDACTED]

Datum 1 augustus 2023
Onderdeel Bestuurlijke en Juridische Zaken
Ons kenmerk PaG/BJZ/D - 220462
Contactpersoon [REDACTED]
Doorkiesnummer(s) [REDACTED]
Bijlage(n) 1. Relevante wetsartikelen
2. Inventarislijst
3. De te openbaren documenten
Onderwerp Eerste deelbesluit op uw Woo-verzoek

Bij beantwoording de datum en ons kenmerk vermelden.

Geachte [REDACTED]

Bij webformulier van 1 november 2022, hebt u met een beroep op de Wet open overheid (hierna: Woo) verzocht om openbaarmaking van de instructie (voorheen een aanwijzing) auditief en audiovisueel registreren van verhoren van aangevers, slachtoffers, getuigen en verdachten (hierna: de instructie) en de beleidstukken die aan de intrekking van de aanwijzing ten grondslag liggen.

Met deze brief beslis ik op uw verzoek.

Verloop van de procedure

Bij webformulier van 1 november 2022 heeft u met een beroep op de Woo verzocht om openbaarmaking van voornoemde informatie.

Bij brief van 2 oktober 2022, met kenmerk Z/22/078231, is de ontvangst van uw verzoek bevestigd.

Op 9 februari 2023 heeft de behandelend ambtenaar van uw verzoek (hierna: de behandelend ambtenaar) telefonisch contact opgenomen met u over de voortgang van uw verzoek. De behandelend ambtenaar heeft u medegedeeld dat er in het verleden veel vragen zijn geweest over de instructie. De vragen kwamen uit verschillende hoeken, zoals de wetenschap, pers en politiek. Voor die vragen zijn verschillende memo's en antwoorden opgesteld. Deze memo's en antwoorden zijn

een weerspiegeling van de beleidsstukken waar u om vraagt. De behandelend ambtenaar heeft u om die reden gevraagd of het afdoende is om de memo's en antwoorden tezamen met de instructie te openbaren middels een eerste deelbesluit. Indien de geopenbaarde informatie bij het eerste deelbesluit voor u niet afdoende is, dan zal de behandelend ambtenaar een inventarisatie uitzetten naar de door u gevraagde beleidstukken en zal hierover een besluit worden genomen middels een tweede deelbesluit. U bent akkoord gegaan met deze werkwijze.

Bij e-mailberichten van 28 december 2022, 26 januari 2023 en 20 april 2023 en telefonisch contact van 9 februari, bent u geïnformeerd over de voortgang van uw Woo-verzoek.

De behandeling van uw Woo-verzoek heeft langer geduurd dan de daarvoor gestelde wettelijke termijn. Ik bied u voor de vertraging mijn excuses aan.

1. Wettelijk kader

Ik behandel uw verzoek als een verzoek op grond van de Woo. De relevante artikelen uit de Woo kunt u vinden in bijlage 1 bij dit besluit.

2. Inventarisatie documenten

Naar aanleiding van uw Woo-verzoek heb ik een inventarisatie uitgevoerd naar de door u verzochte informatie. Ik heb uw verzoek uitgezet binnen het Parket-Generaal, afdeling Beleid & Strategie. De afdeling Beleid & Strategie houdt zich onder andere bezig met beleidsadvies en -ondersteuning op diverse terreinen. Zo heeft de afdeling Beleid & Strategie zich bezig gehouden met het beleidsadvies voor de instructie. De behandelend ambtenaar heeft om die reden de afdeling Beleid & Strategie benaderd en verzocht om informatie ten aanzien van uw Woo-verzoek. De uitvraag naar de memo's en antwoorden op ontvangen vragen door het Openbaar Ministerie heeft geresulteerd in 7 documenten.

3. Besluit

Ik heb besloten deels aan uw verzoek tegemoet te komen en de informatie waar u om verzoekt gedeeltelijk openbaar te maken. In de bijlage treft u een inventarislijst aan, waarin ik per document aangeef welke uitzonderingsgronden zijn ingeroepen op de informatie die ik weiger (gedeeltelijk) openbaar te maken. Voor de motivering van het besluit verwijs ik u naar onderdeel 4 van dit besluit.

4. Overwegingen

De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer (5.1.2e Woo)

Op grond van 5.1, tweede lid, sub e van de Woo, blijft verstrekking van informatie achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen het belang van openbaarmaking. Om deze uitzonderingsgrond te kunnen inroepen, moet worden vastgesteld dat het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer in

het onderhavige geval aan de orde is en zo ja, dat bij de afweging van dat belang tegen het belang van openbaarmaking van de gevraagde documenten de uitzonderingsgrond in redelijkheid kan worden ingeroepen.

Een aantal van de op de inventarislijst genoemde documenten bevatten persoonsgegevens. Ik ben van oordeel dat ten aanzien van die gegevens het belang van eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer zwaarder moet wegen dan het belang van openbaarheid. Het betreft namen van ambtenaren en derden die niet wegens hun functie in de openbaarheid treden en contactgegevens van ambtenaren en derden die door openbaarmaking van die contactgegevens herleidbaar zijn tot een specifiek persoon. Namen zijn immers persoonsgegevens en het belang van eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer kan zich tegen het openbaar maken daarvan verzetten.¹

Gelet op het bovenstaande, heb ik besloten de desbetreffende informatie niet openbaar te maken. U kunt op de inventarislijst terugvinden in welke documenten passages onleesbaar zijn gemaakt op deze grond.

Verzoek

Indien de informatie geopenbaard middels dit besluit voor u niet afdoende is, verzoek ik u om mij dat binnen twee weken na dagtekening van dit besluit mede te delen.

U kunt uw mededelingen richten aan het e-mailadres waar het besluit is bekend gemaakt, onder vermelding van het betreffende kenmerknummer.

Wijze van publicatie

Dit besluit, alsmede uw verzoek, worden twee weken na dagtekening van deze brief geanonimiseerd gepubliceerd op www.om.nl.

Vragen

Als u vragen heeft over deze brief, dan kunt u contact opnemen met bovengenoemd contactpersoon.

Ik vertrouw erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

---

¹ ABRvS 04 juni 2008, ECLI:NL:RVS:2008:BD3114; ABRvS 31 januari 2018, ECLI:NL:RVS:2018:321.

Hoogachtend,

De Minister van Justitie en Veiligheid,
namens de Minister,
het College van procureurs-generaal,
namens het College,
het Hoofd Bestuurlijke en Juridische Zaken,
voor deze

Een ieder die door een beschikking rechtstreeks in zijn belangen is getroffen kan hiertegen, binnen zes weken na de dag waarop dit is bekend gemaakt, een bezwaarschrift indienen. Het bezwaarschrift moet door de indiener zijn ondertekend en bevat ten minste zijn naam en adres, de dagtekening, een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht en de gronden waarop het bezwaar rust. Dit bezwaarschrift moet worden gericht aan: De Minister van Veiligheid en Justitie, p.a. het College van procureurs-generaal, t.a.v. de afdeling Bestuurlijke en Juridische Zaken, Postbus 20305, 2500 EH Den Haag.

Bijlage 1: Relevante wetsartikelen

Woo

Artikel 5.1. Uitzonderingen

1. Het openbaar maken van informatie ingevolge deze wet blijft achterwege voor zover dit:
  - a. de eenheid van de Kroon in gevaar zou kunnen brengen;
  - b. de veiligheid van de Staat zou kunnen schaden;
  - c. bedrijfs- en fabricagegegevens betreft die door natuurlijke personen of rechtspersonen vertrouwelijk aan de overheid zijn meegedeeld;
  - d. persoonsgegevens betreft als bedoeld in paragraaf 3.1 onderscheidenlijk paragraaf 3.2 van de Uitvoeringswet Algemene verordening gegevensbescherming, tenzij de betrokkene uitdrukkelijk toestemming heeft gegeven voor de openbaarmaking van deze persoonsgegevens of deze persoonsgegevens kennelijk door de betrokkene openbaar zijn gemaakt;
  - e. nummers betreft die dienen ter identificatie van personen die bij wet of algemene maatregel van bestuur zijn voorgeschreven als bedoeld in artikel 46 van de Uitvoeringswet Algemene verordening gegevensbescherming, tenzij de verstrekking kennelijk geen inbreuk op de levenssfeer maakt.
2. Het openbaar maken van informatie blijft eveneens achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen de volgende belangen:
  - a. de betrekkingen van Nederland met andere landen en staten en met internationale organisaties;
  - b. de economische of financiële belangen van de Staat, andere publiekrechtelijke lichamen of bestuursorganen, in geval van milieu-informatie slechts voor zover de informatie betrekking heeft op handelingen met een vertrouwelijk karakter;
  - c. de opsporing en vervolging van strafbare feiten;
  - d. de inspectie, controle en toezicht door bestuursorganen;
  - e. de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer;
  - f. de bescherming van andere dan in het eerste lid, onderdeel c, genoemde concurrentiegevoelige bedrijfs- en fabricagegegevens;
  - g. de bescherming van het milieu waarop deze informatie betrekking heeft;
  - h. de beveiliging van personen en bedrijven en het voorkomen van sabotage;
  - i. het goed functioneren van de Staat, andere publiekrechtelijke lichamen of bestuursorganen.
3. Indien een verzoek tot openbaarmaking op een van de in het tweede lid genoemde gronden wordt afgewezen, bevat het besluit hiervoor een uitdrukkelijke motivering.
4. Openbaarmaking kan tijdelijk achterwege blijven, indien het belang van de geadresseerde van de informatie om als eerste kennis te nemen van de informatie dit kennelijk vereist. Het bestuursorgaan doet mededeling aan de verzoeker van de termijn waarbinnen de openbaarmaking alsnog zal geschieden.
5. In uitzonderlijke gevallen kan openbaarmaking van andere informatie dan milieu-informatie voorts achterwege blijven indien openbaarmaking onevenredige benadeling toebrengt aan een ander belang dan genoemd in het eerste of tweede lid en het algemeen belang van openbaarheid niet tegen deze benadeling opweegt. Het bestuursorgaan baseert een beslissing tot achterwege laten van de openbaarmaking van enige informatie op deze grond ten aanzien van dezelfde informatie niet tevens op een van de in het eerste of tweede lid genoemde gronden.
6. Het openbaar maken van informatie blijft in afwijking van het eerste lid, onderdeel c, in geval van milieu-informatie eveneens achterwege voor zover daardoor het in het eerste lid, onderdeel c, genoemde belang ernstig geschaad wordt en het algemeen belang van openbaarheid van informatie niet opweegt tegen deze schade.
7. Het eerste en tweede lid zijn niet van toepassing op milieu-informatie die betrekking heeft op emissies in het milieu.

Bijlage 2: inventarislijst

Nummer	Document	Beoordeling	Grond	Afzender	Ontvanger
1	20210608 1502 FW Memo instructie AVR 20210607 (002)	Gedeeltelijk openbaren	5.1.2e	OM - PaG, UU	UU, OM - PaG
1.1	20210607 1502 Memo instructie AVR	Geheel openbaren			
2	20210805 1615 RE Doorst persvraag instructie AVR	Gedeeltelijk openbaren	5.1.2e	RTL, OM - PaG	OM - PaG, RTL
3	20210922 1701 Kamervragen politieverhoren schieten tekort	Gedeeltelijk openbaren	5.1.2e	Min. J&V, OM - PaG	OM - PaG
3.1	20210922 1701 KV SP politieverhoren versie 22 september 2021	Geheel openbaren			
3.2	20210922 1701 KV PvdA politieverhoren versie 22 september 2021	Geheel openbaren			
4	20220810 1645 RE Vragenlijst monitorrapportage College voor de Rechten van de Mens	Gedeeltelijk openbaren	5.1.2e	CRM, OM - PaG	OM - PaG
5	Instructie AVR	Geheel openbaren			

[REDACTED] (Parket-Generaal)

Aan: [REDACTED] (PAG); [REDACTED] (Parket-Generaal); [REDACTED]
(Parket-Generaal)

Met nogmaals dank voor al jullie werk. Hierbij de reactie van [REDACTED]. Ik heb hem net gebeld en het aanbod gedaan om nader contact te hebben als hij een publicatie wil gaan oppakken op het onderwerp. Kennelijk heeft hij ook zijn proefschrift over beleidsregels geschreven. Wisten jullie dat? Ik heb trouwens eveneens aangegeven het geen probleem te vinden als hij de memo in beperkte kring deelt.

Groet, [REDACTED]

Van: [REDACTED]@uu.nl>

Verzonden: dinsdag 8 juni 2021 15:02

Aan: [REDACTED] (PaG Den Haag) [REDACTED]e@om.nl>

Onderwerp: RE: Memo Instructie AVR 20210607 (002)

Geachte heer [REDACTED]

Veel dank voor deze uitgebreide notitie. Daarin wordt vermeld dat instructies soms wel en soms niet via om.nl worden gepubliceerd. Is er m.b.t. de nieuwe instructie al besloten of die gepubliceerd zal worden of niet?

Verder vroeg ik mij af of u deze notitie alleen voor mijn ogen heeft bestemd. Ik vind het een duidelijke toelichting bij gemaakte keuzes die wellicht een aantal van de mensen die via twitter reageerden zal interesseren. Ik zou hen de memo kunnen doorsturen, maar wil dat natuurlijk niet zonder overleg doen.

Persoonlijk vind ik het jammer dat een duidelijke aanwijzing, die in alle studieboeken nadrukkelijk wordt aangehaald (wat toch lang niet van alle OM-beleidsregels gezegd kan worden), nu is ingetrokken. De aangedragen argumenten overtuigen mij niet allemaal en/of bieden sowieso weer stof tot overdenking m.b.t. wellicht een publicatie over de functie van OM-beleidsregels. Mocht ik daarmee aan de slag gaan, dan hoop ik dat het OM t.z.t. beschikbaar is voor reflectie.

Met vriendelijke groeten,

[REDACTED]

NB: in verband met het beleid rond COVID-19:

Alle UU-medewerkers werken zoveel mogelijk vanuit huis en ik ben op kantoor dus niet bereikbaar. Uiteraard wel per mail en telefonisch (tijdens kantooruren) op [REDACTED]

Postadres: Newtonlaan 231 | 3584 BH Utrecht

Bezoekadres: Newtonlaan 201 | 3584 BH Utrecht

030 - [REDACTED]

06 - [REDACTED] (tijdens kantooruren)

[REDACTED]@uu.nl<mailto:[REDACTED]@uu.nl>

Van: [REDACTED] (PaG Den Haag) [REDACTED]@om.nl<mailto:[REDACTED]@om.nl>>

Verzonden: dinsdag 8 juni 2021 09:17

Aan: [redacted]@uu.nl<mailto:[redacted]@uu.nl>>

Onderwerp: Memo Instructie AVR 20210607 (002)

Geachte [redacted]

In reactie op uw Tweet van 2 juni jl., de reactie van PG van der Burg en de daar weer op volgende reacties heb ik in bijgevoegde memo de bijzonderheden rondom de instructie AVR uiteen laten zetten. Gelukkig bood ons dat de kans om meer 280 tekens te hanteren. Ik hoop u met de inhoud van de memo voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Openbaar Ministerie
Parket-Generaal
Afdeling Beleid & Strategie
Prins Clauslaan 16, 2595 AJ Den Haag
Postbus 20305, 2500 EH Den Haag
06 - [redacted]
[redacted]@om.nl<mailto:[redacted]@om.nl>
[www.om.nl<http://www.om.nl/>](http://www.om.nl/)

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u bestemd is. Als u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. Het Openbaar Ministerie aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Openbaar Ministerie

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The Netherlands Public Prosecution Service accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Netherlands Public Prosecution Service

OPENBAAR MINISTERIE

Parket-Generaal

Datum 7 juni 2021
Onderwerp Instructie auditieve en audiovisuele registratie van
verhoren van aangevers, getuigen en verdachten.

Memo

Aanleiding

Het recht op een eerlijk proces (art. 6 EVRM) brengt met zich dat een politieverhoor audiovisueel dient te worden geregistreerd ingeval de ernst van het misdrijf of de persoonlijkheid van de verdachte daartoe aanleiding geeft. Dit uitgangspunt is sinds 1 juni 2019 voor jeugdigen gecodificeerd in art. 488ac Sv. Een audiovisuele registratie geeft meer inzicht in de omstandigheden waaronder een verhoor heeft plaatsgevonden dan een schriftelijk verslag. Op een audiovisuele registratie is de non-verbale communicatie zichtbaar, waardoor de informatie over het verhoor (inhoud en omstandigheden) vollediger en toegankelijker wordt. Deze meerwaarde speelt vooral een rol bij (i) kapitale delicten die grote maatschappelijke impact hebben en waarbij geen ondubbelzinnig daderschap kan worden vastgesteld en (ii) bij het verhoor van kwetsbare personen. Echter, het staat de officier van justitie vrij om ook in andere gevallen tot audiovisuele registratie te besluiten, indien de ernst van het misdrijf of de persoon van de verdachte daartoe aanleiding geeft.

De Aanwijzing auditieve en audiovisuele registratie van verhoren van aangevers, getuigen en verdachten (2018A010) bevatte regels voor het auditief respectievelijk audiovisueel registreren van verhoren afgenomen van aangevers, slachtoffers, getuigen en verdachten. Inhoudelijk was de aanwijzing gedateerd door onder meer:

- gegroeide aandacht in wet- en regelgeving voor het beschermen van kwetsbare personen en slachtoffers,
- wetteling regeling van voorschriften voor kennisneming, verstrekking, bewaren en opslag van registraties,
- voortschrijdende technische ontwikkelingen op het vlak van de registratie van beeld- en geluidsmateriaal en de opslag van dergelijke registraties, en
- veranderde inzichten over het gebruik van auditieve en audiovisuele registraties in de opsporing, waarbij zeer uiteenlopende omstandigheden tot het oordeel kunnen leiden dat een verhoor audiovisueel dient te worden geregistreerd.

Daarnaast was de aanwijzing niet in lijn met de uitgangspunten voor vorm en inhoud van OM-beleidsregels.

Dat was aanleiding om deze Aanwijzing in te trekken en om de daarvoor in de plaats tredende Instructie auditieve en audiovisuele registratie van verhoren van aangevers, slachtoffers, getuigen en verdachten vast te stellen.

Toelichting

1. Omzetting aanwijzing in instructie

Het College van procureurs-generaal kan op grond van art. 130 lid 6 Wet RO aanwijzingen geven voor de uitoefening van taken en bevoegdheden van het OM. Deze aanwijzingen kunnen ook betrekking hebben op de uitvoering van opsporingstaken die door de politie en andere opsporingsinstanties onder het gezag van het OM worden uitgevoerd. Aanwijzingen hebben rechtskracht en binden het OM op grond van beginselen van een behoorlijke procesorde voor zover het gaat om voorschriften die zich naar hun inhoud en strekking ertoe lenen jegens betrokkenen als rechtsregels te worden toegepast. Burgers kunnen aan dergelijke rechtsregels rechten ontleen. Met het oog hierop worden aanwijzingen gepubliceerd in de Staatscourant en bekend gemaakt op www.om.nl.

Het College kan ook instructies uitvaardigen: administratieve voorschriften die enkel binnen de strafrechtketen werken. Instructies hebben als zodanig geen externe werking omdat ze daar naar hun aard en strekking niet voor geëigend zijn. Derden kunnen er dan ook geen rechten aan ontleen. Om misverstanden te voorkomen worden instructie niet gepubliceerd in de Staatscourant maar soms wel bekend gemaakt op www.om.nl. Deze openbaarmaking brengt niet mee dat derden daardoor in rechte een beroep op deze instructies kunnen doen.

Bij de herziening van de aanwijzing is geconstateerd dat deze uitsluitend interne instructienormen bevat. Voor zover deze instructienormen zien op de uitoefening van bevoegdheden waar het OM het gezag over heeft, zijn deze in de nieuwe instructie ondergebracht. Met de inwerkingtreding van de instructie is de aanwijzing komen te vervallen.

Verder is de (in een) instructie (omgezette aanwijzing) ontdaan van algemeen toegankelijke informatie en redactioneel herzien. Voor de volledigheid worden in de titel nu ook slachtoffers genoemd.

2. Kwetsbaarheid

De vervallen aanwijzing gaf aan: "Kwetsbaar zijn minderjarige slachtoffers jonger dan 18 jaar. Voor andere minderjarigen (verdachten en getuigen) geldt een leeftijdsgrens van 16 jaar. Ook personen met een (kennelijke) verstandelijke beperking of cognitieve functiestoornis zijn kwetsbaar." In de nieuwe instructie is gekozen voor de invalshoek (*kennelijke*) *kwetsbaarheid in een verhoorsituatie*. Het definiëren van kwetsbaarheid in algemene zin is aan de wetgever.

Over de vraag of een verhoor auditief of audiovisueel vastgelegd moet worden, zal veelal snel een besluit moeten worden genomen. De daadwerkelijke kwetsbaarheid kan op dat moment niet worden vastgesteld aan de hand van een rapportage of anderszins. Het gaat dus om de *kennelijke kwetsbaarheid*, zulks ter

Memo

Datum 7 juni 2021

Onderwerp Instructie auditieve en audiovisuele registratie van verhoren van aangevers,

Pagina 3/4

beoordeling van de hulpofficier van justitie. Minderjarigen gelden in alle gevallen als kennelijk kwetsbaar. De leeftijdsgrens is over de hele linie opgetrokken tot 18 jaar in die zin dat alle minderjarigen in de leeftijdscategorie 16-18 jaar zonder beperking per definitie als 'kennelijk kwetsbaar in een verhoorsituatie' gelden. Deze verruiming is gebaseerd op art. 2 onder c juncto art. 24 van Richtlijn 2012/29/EU. Die richtlijn heeft weliswaar betrekking op slachtoffers, maar er is wat het OM betreft geen goede grond jeugdige verdachten en getuigen minder bescherming te bieden dan jeugdige slachtoffers. Bij twijfel over de kennelijke kwetsbaarheid moet er vanuit worden gegaan dat de persoon in kwestie in een verhoorsituatie kwetsbaar is. De instructie sluit hiermee aan bij keuzes die de wetgever hierin heeft gemaakt tijdens de parlementaire behandeling van de Wet tot implementatie van Richtlijn 2013/48/EU (minimumregels voor het recht op rechtsbijstand in strafprocedures), zie *Kamerstukken II* 2014/15, 34157, 3, p. 66. Als handreiking aan de praktijk is (niet-limitatief) een aantal signalen opgesomd die kunnen duiden op kennelijke kwetsbaarheid in een verhoorsituatie.

3. Kennisnemen, verstrekken, bewaren en vernietigen

Bij de herziening van de vervallen aanwijzing bleek voorts dat deze voorschriften en procedures bevatte die intussen overbodig waren geworden doordat de wetgever sinds de inwerkingtreding van de oorspronkelijk aanwijzing (2008) in een hierop toegesneden wettelijke regeling had voorzien. Dit betreft (a) de procedure kennisnemen en verstrekken van AVR-registraties en (b) de voorschriften betreffende opslag, bewaren en vernietigen van AVR-registraties. De kennisneming en verstrekking van processtukken tijdens het vooronderzoek is deugdelijk geregeld in de artikelen 30-34 Sv. De voorschriften voor bewaren en vernietigen zijn opgenomen in de Wpg en Wjsg. Voor registraties die zich bij een opsporingsinstantie bevinden gelden de bewaartermijnen van de Wpg. De bepalingen van de Wjsg zijn van toepassing op registraties die door het OM in een strafdossier zijn verwerkt.

4. Uitgangspunten bij de uitvoering

De vervallen aanwijzing kende diverse voorschriften die niet zozeer betrekking hadden op kwetsbaarheid óf gevallen waarin auditief dan wel audiovisueel moest (of kon) worden geregistreerd, maar op de 'technische uitwerking' van het werkproces. Deze voorschriften waren voornamelijk opgenomen in het bij de aanwijzing behorende protocol en de toelichting daarop. Een groot deel hiervan hoort niet thuis in een OM-instructie. Het betreft immers voorschriften voor het technische beheer en daarvoor zijn de opsporingsinstanties zelf verantwoordelijk.

In het hoofdstuk Uitvoering is dit uitgangspunt – dat de opsporingsinstanties verantwoordelijk zijn voor de beschikbaarheid, capaciteit, organisatie en integriteit van de technische infrastructuur en de deugdelijke opslag en administratie van registraties – voorop gesteld. In aanvulling hierop zijn ten aanzien van een aantal punten de relevante aandachtspunten benoemd, voor zover het OM het gezag heeft en voor zover het de rechtmatigheid en

Memo

Datum 7 juni 2021

Onderwerp Instructie auditieve en audiovisuele registratie van verhoren van aangevers,

Pagina 4/4

transparantie van het onderzoek betreft. Deze punten zijn deels overgeheveld uit het protocol bij de aanwijzing en deels aangepast aan technische ontwikkelingen op het vlak van de registratie van beeld- en geluidsmateriaal en de opslag van registraties.

Voor de opslag van registraties geldt dat een beveiligde plaats gekozen moet worden en dat de integriteit van de registraties gewaarborgd moet zijn.

█ (Parket-Generaal)

Van: █ (Parket-Generaal)
Verzonden: donderdag 5 augustus 2021 16:15
Aan: █ (Parket-Generaal)
CC: █ (PAG); █ (Parket-Generaal)
Onderwerp: RE: Doorst: persvraag Instructie AVR

Veel dank!

Groet, █

Van: █ (PaG Den Haag)
Verzonden: donderdag 5 augustus 2021 15:52
Aan: █ (PaG Den Haag)
CC: █ (PAG); █ (PaG Den Haag)
Onderwerp: RE: Doorst: persvraag Instructie AVR

Ha █

Zie hieronder de antwoorden op de vragen van RTL Nieuws m.b.t. de instructie AVR. E.e.a. is afgestemd met █ en █

Antwoord 1:

Het belang van audiovisuele registratie is met name gelegen in het recht op een eerlijk proces, zoals neergelegd in artikel 6 EVRM. Deze rechtstreeks doorwerkende bepaling brengt met zich dat een politieverhoor audiovisueel dient te worden geregistreerd ingeval de ernst van het misdrijf of de persoonlijkheid van de verdachte daartoe aanleiding geeft. Dit uitgangspunt is – gelet op Richtlijn (EU) 2016/800 m.b.t. kinderen die verdachte of beklaagde zijn in een strafprocedure – sinds 1 juni 2019 voor jeugdigen gecodificeerd in art. 488ac Sv. Die codificatie laat onverlet dat ook volwassenen art. 6 EVRM rechtstreeks kunnen inroepen voor de Nederlandse strafrechter; de rechtspositie van verdachten is dan ook niet afgezwakt door intrekking van de aanwijzing. Ambtenaren van politie die belast zijn met het verhoren van verdachten kunnen in het algemeen goed inschatten of de ernst van misdrijf dan wel het kennelijke ontwikkelingsniveau van een verdachte (of de situatie waarin deze verkeert), aanleiding geeft een audiovisuele opname van het verhoor te maken. Als handreiking aan de opsporingspraktijk zijn in de instructie enkele gezichtspunten opgesomd (niet-limitatief) die daarbij behulpzaam kunnen zijn.

Antwoord 2:

De opsporingsinstantie is verantwoordelijk voor de beschikbaarheid, capaciteit, organisatie en integriteit van de technische infrastructuur en voor een deugdelijke opslag en administratie van de registraties. Dit brengt mee dat gedetailleerde beheersvoorschriften voor de (technische kant van de) opname niet op hun plaats zijn in een beleidsregel van het OM. De instructie beval wél enkele tot de opsporingsinstanties gerichte kaderstellende voorschriften die raken aan het gezag van het OM over het opsporingsonderzoek, bijvoorbeeld m.b.t. de cameraopstelling en over de integriteit van de registraties. Een eventuele nadere invulling van deze kaders is aan de opsporingsinstanties. De betreffende kaderstellende uitvoeringsvoorschriften zijn administratief van karakter en naar hun aard en strekking niet geëigend om als rechtsregel te worden toegepast. Derden kunnen er daarom geen rechten aan ontleen. Om misverstanden hierover te voorkomen, zijn deze voorschriften niet gepubliceerd.

Antwoord 3:

De verwijzing naar 'het hoofdstuk Uitvoering' in het verstrekte memo betreft een verwijzing naar de instructie zelf. Het betreffende hoofdstuk alsook de instructie zelf is niet openbaar gemaakt om de redenen die hiervoor onder 1 en 2 uiteen zijn gezet. Ten overvloede: er is geen aanvullend document.

Groeten,

Van: █ (PAG) █ @om.nl>
Verzonden: dinsdag 3 augustus 2021 11:46
Aan: █ (PaG Den Haag) █ @om.nl>; █ (PaG Den Haag) █ @om.nl>
CC: █ (PaG Den Haag) █ @om.nl>
Onderwerp: FW: Doorst: persvraag Instructie AVR

Ha █ en █

Zie onderstaande vragen m.b.t. de instructie AVR. Zouden jullie daar t.b.v. voorlichting een antwoord op kunnen geven?

Alvast bedankt.

Met vriendelijke groet,

Beleidsadviseur
Openbaar Ministerie
Parket-Generaal
088 - [redacted]
06 - [redacted]
[redacted]@om.nl
www.om.nl

Van: [redacted] (PaG Den Haag)

Verzonden: dinsdag 3 augustus 2021 11:31

Aan: [redacted] (PAG)

Onderwerp: Doorst: persvraag Instructie AVR

Hai [redacted]

Zie hieronder. Wie kan helpen bij het beantwoorden van deze vragen?

Groet, [redacted]

Van: [redacted]@rtl.nl>

Datum: 2 augustus 2021 om 20:53:47 CEST

Aan: [redacted] (PaG Den Haag) [redacted]@om.nl>

Onderwerp: RE: persvraag Instructie AVR

Dag [redacted]

Ik heb de instructie doorgelezen en ik heb nog wel enkele vragen.

1. De aanwijzing is vervangen door een instructie. Die laatste heeft, in tegenstelling tot de aanwijzing, geen externe werking zodat derden er geen rechten aan kunnen ontlelen. Verzwakt dit de rechtspositie van verdachten niet die voorheen rechten konden ontlelen aan de aanwijzing?
2. Ook de voorschriften voor de (technische kant van de) opname zijn verdwenen met het schrappen van de aanwijzing. Dat zou betekenen dat in de praktijk willekeur kan ontstaan over de technische uitvoering van de AVR-opname. Hoe ziet het OM dit?
3. Er wordt in 4. Uitgangspunten bij de uitvoering gesproken over 'in het hoofdstuk Uitvoering'. Dit lijkt te verwijzen naar nog een aanvullend document. Kan het OM deze mij ook verstrekken? Dan kan ik namelijk terugvinden in hoeverre de 'relevante aandachtspunten' zijn benoemd waar het OM in deze passage over spreekt.

Vriendelijke groet,

Van: [redacted] (PaG Den Haag) [redacted]@om.nl>

Verzonden: maandag 2 augustus 2021 14:34

Aan: [redacted]@rtl.nl>

Onderwerp: persvraag Instructie AVR

Beste [redacted]

Eerder heeft [redacted], via twitter vragen gesteld over de instructie. Aan hem is toen bijgevoegd memo verstrekt. Vervolgens heeft hij nog een telefonische toelichting gehad. Aan jou hetzelfde aanbod. Mocht je nav deze memo nog aanvullende vragen hebben, dan hoor ik het graag.

Hartelijke groet,

[redacted]
Hoofd media & strategie
Parket-Generaal - Openbaar Ministerie
06 - [redacted]

Dag [redacted] en [redacted]

Voor het RTL Nieuws werk ik aan een publicatie over verhoormethoden in Nederland. In het verleden werden verdachtenverhoren soms geregistreerd als de aanwijzing (<https://wetten.overheid.nl/BWBR0041488/2018-11-01>) daartoe in elk geval noopte. Ik begrijp dat sinds 1 mei niet meer de aanwijzing geldt, maar een instructie. Zou het OM deze instructie (het document) met mij kunnen delen?

Met vriendelijke groet,

██████████
RTL Nieuws

06 ██████████

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u bestemd is. Als u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. Het Openbaar Ministerie aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Openbaar Ministerie

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The Netherlands Public Prosecution Service accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Netherlands Public Prosecution Service

Deze e-mail en inhoud is vertrouwelijk en uitsluitend bestemd voor de geadresseerde(n). Indien u niet de geadresseerde bent van deze e-mail verzoeken wij u dit direct door te geven aan de verzender door middel van een reply e-mail en de ontvangen e-mail uit uw systemen te verwijderen. Als u geen geadresseerde bent, is het niet toegestaan om kennis te nemen van de inhoud, deze te kopiëren, te verspreiden, bekend te maken aan derden noch anderszins te gebruiken.

The information contained in this e-mail is confidential and may be legally privileged. It is intended solely for the addressee. If you are not the intended recipient, any disclosure, copying, distribution or any action taken or omitted to be taken in reliance on it, is prohibited and may be unlawful. Please notify us immediately if you have received it in error by reply e-mail and then delete this message from your system.

[redacted] (Parket-Generaal)

Van: [redacted] (PaG Den Haag)
Verzonden: woensdag 22 september 2021 17:01
Aan: [redacted] (PaG Den Haag); [redacted] J. (PaG Den Haag)
CC: [redacted] (PAG)
Onderwerp: FW: Kamervragen politieverhoren schieten tekort
Bijlagen: KV SP politieverhoren versie 22 september 2021.docx; KV PvdA politieverhoren versie 22 september 2021.docx

Beste [redacted] en [redacted]

Zojuist krijg ik deze definitieve (concept-)versie voorgelegd. Hebben jullie nog gelegenheid om ernaar te kijken en of de voorgestelde wijze correct zijn verwerkt?

Alvast bedankt!

Groet,

Van: [redacted]@minjenv.nl
Verzonden: woensdag 22 september 2021 16:57
Aan: [redacted] (PaG Den Haag); [redacted]
CC: [redacted]@minjenv.nl
Onderwerp: Kamervragen politieverhoren schieten tekort

Dag [redacted] en [redacted]

Graag leg ik bij deze de definitieve versie van de kamervragen met betrekking tot de politieverhoren voor. Ik zal ze morgen ook in de lijn zetten.

Hartelijke groet,

[redacted]
Beleidsmedewerker staf en parlementair

Programma DG Staf en Bedrijfsvoering
Directoraat-Generaal Politie en Veiligheidsregio's
Ministerie van Justitie en Veiligheid
Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag
Postbus 20301 | 2500 EH | Den Haag
[redacted] verdieping Noordzijde

06- [redacted]
[redacted]@minjenv.nl
www.rijksoverheid.nl/jenv

Voor een rechtvaardige en veilige samenleving

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security

2021Z14661

(ingezonden 30 augustus 2021)

Vragen van het lid Van Nispen (SP) aan de ministers van Justitie en Veiligheid en voor Rechtsbescherming over de kwaliteit en het opnemen van politieverhoren

1.

Wat is uw reactie op het nieuwsbericht dat het verdachtenverhoor in Nederland van onvoldoende kwaliteit is? (1)

Vanuit ons Ministerie is er frequent contact met de politie over politieverhoren en de ontwikkelingen daaromtrent. Uiteraard is er altijd ruimte voor verbetering, maar dit algemene beeld herkennen wij niet. De kwaliteit van verhoor voldoet aan de door wet- en regelgeving bepaalde normen. De politie investeert in de kwaliteit van verhoor, zowel door middel van opleidingen binnen het onderwijs, als in de praktijk door workshops, trainingen, seminars en bijscholing over veranderingen in (bijvoorbeeld) weten, regelgeving en nieuwe inzichten.

2.

Herkent u de signalen dat het verdachtenverhoor tekort schiet en dat de ontwikkeling van het verdachtenverhoor onvoldoende prioriteit heeft gehad bij de politie? Zo ja, wat gaat u hier aan doen?

Nee, het politievak en -onderwijs, waaronder verhoor, zijn voortdurend in ontwikkeling. Het verdachtenverhoor voldoet aan de normen van de Nederlandse wet- en regelgeving. Deze normen worden voortdurend bijgesteld door nieuwe inzichten op basis van (internationaal) (wetenschappelijk) onderzoek en door maatschappelijke maatstaven.

3.

Kunt u bevestigen dat er intern het beeld bestaat dat de kwaliteit van verdachtenverhoor in de basisteams onvoldoende is? Zo ja, wat vindt u daar van en wat gaat u daar aan doen?

Nee, wij bevestigen niet dat een dergelijk intern beeld bestaat, maar er is altijd ruimte voor verbetering. Opsporing was tot enkele jaren geleden geen reguliere taak in basisteams. Voorheen werd het vak 'opsporing' voornamelijk uitgevoerd bij rechercheafdelingen. Medewerkers die dat vak gingen uitoefenen kregen gerichte opleidingen, waaronder verhoor. Inmiddels wordt opsporing van "veel voorkomende criminaliteit" steeds meer uitgeoefend in basisteams. Verhoor maakt mede daarom nu ook deel uit van het nieuwe basispolitieonderwijs. Hier worden de basisbeginselen van een verhoor onderwezen.

4.

Hoe heeft de afgelopen jaren de aandacht voor verhoortechniek zich op de politieacademie ontwikkeld?

Zie ook de antwoorden bij vraag 2 en 3. Ontwikkelingen zoals investigative interviewing en herkennen van en omgaan met kwetsbaren zijn onderdeel van het politieonderwijs. De

politieacademie verzorgt daarnaast bij bepaalde verhooropleidingen ook follow-up bijeenkomsten, professionaliseringsdagen, supervisie of congresdagen over verhoor.

5.

Kunt u bevestigen dat informatie uit het boek Handleiding Verhoor niet overeenkomt met internationale richtlijnen? Als dat niet het geval is, kunt u dit toelichten?

Nee, de Handleiding wordt periodiek geactualiseerd aan de hand van recente (inter)nationale ontwikkelingen op het gebied van wetgeving, wetenschappelijk onderzoek en jurisprudentie. De meeste recente druk bevat ook inzichten over de richtlijnen verhoor van de Verenigde Naties.

6.

Wat is nu de stand van zaken betreffende de uitvoering van de motie-Van Nispen/Swinkels over het opnemen van politieverhoren? (2) Klopt het dat nog altijd maar 5% van de verhoren worden opgenomen zoals in het nieuwsbericht wordt beweerd? Hoe vaak wordt een verhoor nog altijd niet opgenomen terwijl er ook geen rechtsbijstand aanwezig is?

Op 18 januari 2017 is op schriftelijke Kamervragen van het lid Van Nispen (SP) over de uitvoering van deze motie aangegeven dat de motie vooral is opgevat als een oproep aan de regering om de ogen open te houden voor technologische ontwikkelingen, maar dat het op korte termijn niet haalbaar is om over te gaan tot het opnemen van alle politieverhoren. Een relevante technologische ontwikkeling is dat alle verhoorkamers inmiddels zijn voorzien van nieuwe apparatuur. De technologische ontwikkelingen waar de politie zich momenteel op richt zijn gelegen op het gebied van mobiele opnameapparatuur en omzetten 'van-spraak-naar-tekst'.

Naast technologische ontwikkelingen hebben zich de afgelopen tijd ook een aantal andere relevante ontwikkelingen voorgedaan. Het belang van audiovisuele registratie is met name gelegen in het recht op een eerlijk proces, zoals neergelegd in artikel 6 EVRM. Deze rechtstreeks doorwerkende bepaling brengt met zich dat een politieverhoor audiovisueel wordt geregistreerd ingeval de ernst van het misdrijf of de persoonlijkheid van de verdachte daartoe aanleiding geeft. Ambtenaren van politie die belast zijn met het verhoren van verdachten kunnen in het algemeen goed inschatten of de ernst van misdrijf dan wel het kennelijke ontwikkelingsniveau van een verdachte (of de situatie waarin deze verkeert), aanleiding geeft een audiovisuele opname van het verhoor te maken. Een recente ontwikkeling hierbij is dat de hulpofficier van justitie bij de voorgeleiding van een aangehouden verdachte (dus voorafgaand aan het verdachtenverhoor) toetst of er sprake is van "kennelijke kwetsbaarheid", zoals bijvoorbeeld door een Licht Verstandelijke Beperking (LVB). In gevallen waarin twijfel bestaat over deze kwetsbaarheid moet ervan worden uitgegaan dat betrokkene kennelijk kwetsbaar is in een verhoorsituatie.

In de motie wordt het belang van de advocatuur terecht ook aangehaald. Sinds 1 maart 2016 (wettelijk geregeld per 1 maart 2017) hebben verdachten van een strafbaar feit recht op bijstand van een advocaat tijdens het politieverhoor. De genoemde monitor geeft inzicht in de mate waarin verdachten gebruik maken van hun recht op verhoorbijstand. Kennelijk kwetsbare verdachten krijgen standaard verhoorbijstand [\[artikel 28b Wetboek van strafvordering; verder: Sv\]](#).

Een algemeen percentage van de hoeveelheid opgenomen verhoren is niet geven. Op jaarbasis zijn er ongeveer 200.000 verhoren, maar dat zijn niet uitsluitend verdachtenverhoren. Een percentage van het aantal AVR-verhoren voor 2020 en 2021 geeft geen representatief beeld, in verband met de

Corona maatregelen. In 2019 zijn 29321 verhoren in AVR geregistreerd, waarvan 22575 auditief en 6746 audiovisueel. Dit percentage opgenomen verhoren is dus aanzienlijk meer dan 5%.

7.

Wanneer is de Kamer geïnformeerd over het intrekken van die aanwijzing van het Openbaar Ministerie (OM) over het opnemen van verhoor? Wat houdt dat in, is dit een verzwakking van de rechtspositie van verdachten?

De intrekking van de Aanwijzing AVR is gepubliceerd in de Staatscourant op 9 april 2021. De OM-aanwijzing is omgezet in een instructie. In de Kamerbrief van 22 juni 2021 is ~~ook~~ melding gemaakt van deze nieuwe instructie AVR: “de nieuwe Instructie AVR geeft aan de hulpofficier van justitie de taak om voorafgaand aan het verdachtenverhoor te toetsen of er sprake is van mogelijke kwetsbaarheden, zoals LVB”. De Tweede Kamer wordt niet standaard geïnformeerd over een wijziging van OM-beleidsregels.

~~De OM-aanwijzing is omgezet in een instructie.~~ De aanwijzing was toe aan inhoudelijke actualisering en was daarnaast niet in lijn met uitgangspunten voor de vorm en inhoud van OM-beleidsregels.

Het belang van audiovisuele registratie is met name gelegen in het recht op een eerlijk proces, zoals neergelegd in artikel 6 EVRM. Deze rechtstreeks doorwerkende bepaling brengt met zich dat een politieverhoor audiovisueel dient te worden geregistreerd ingeval de ernst van het misdrijf of de persoonlijkheid van de verdachte daartoe aanleiding geeft. Dit uitgangspunt is – gelet op Richtlijn (EU) 2016/800 m.b.t. kinderen die verdachte of beklaagde zijn in een strafprocedure – sinds 1 juni 2019 voor jeugdigen gecodificeerd in artikel 488ac Sv. Die codificatie laat onverlet dat ook volwassenen artikel 6 EVRM rechtstreeks kunnen inroepen voor de Nederlandse strafrechter. De rechtspositie van verdachten is op geen enkele manier afgezwakt door de vervanging van de OM-Aanwijzing door een instructie.

8.

Welke wijzigingen heeft het intrekken van de aanwijzing van het OM met zich meegebracht? Worden er nu meer verhoren verplicht opgenomen? Zo nee, waarom niet?

In dit geval is Bij de inhoudelijke actualisering van de aanwijzing is geconstateerd dat deze eerst en vooral strafrechtkeninterne instructienormen – gericht tot het OM en de opsporingsinstanties die het aangaat – bevatte. Voor zover deze instructienormen raken aan het gezag van het OM, zijn deze, in de vorm van tot de opsporingsinstanties gerichte kaderstellende voorschriften, in de instructie ondergebracht. Voorbeelden hiervan zijn de kaders voor de cameraopstelling bij audiovisuele registratie van een verhoor en de voorschriften ten aanzien van de integriteit van de vastgelegde (digitale) registraties. Een eventuele nadere invulling van deze kaders is aan de opsporingsinstanties. De opsporingsinstanties zijn belast met de praktische uitvoering van wet- en regelgeving. Dit brengt mee dat gedetailleerde beheersvoorschriften, zoals die in de vervallen aanwijzing en bijlagen waren opgenomen, niet op hun plaats zijn in een OM-beleidsregel. Deze zijn dus ook niet teruggekeerd in de instructie. In de Kamerbrief van 22 juni 2021 over het rapport ‘procesevaluatie LVB in de strafrechtketen’ is verder toegelicht dat de nieuwe instructie de hulpofficier van justitie de taak geeft om voorafgaand aan het verhoor te toetsen of sprake is van kennelijke kwetsbaarheid in een verhoorsituatie. Daarnaast gelden alle minderjarigen in de nieuwe instructie per definitie als kennelijk kwetsbaar in een verhoorsituatie. Op beide onderdelen is aansluiting gezocht bij de keuzes die de wetgever heeft gemaakt tijdens de parlementaire behandeling van de Wet tot implementatie van Richtlijn 2013/48/EU met betrekking tot minimumregels voor het recht op rechtsbijstand in

strafprocedures. Het voorgaande betekent dat niet langer onderscheid wordt gemaakt tussen verhoren van minderjarige aangevers, slachtoffers, getuigen en verdachten. Dat is een verschil ten opzichte van de vervallen aanwijzing. Hierin werden minderjarige verdachten en getuigen van 16 jaar en ouder niet standaard als kwetsbaar in vorenbedoelde zin aangemerkt; aangevers en slachtoffers werden dat al wel ingevolge Richtlijn 2012/29/EU tot vaststelling van minimumnormen voor de bescherming van slachtoffers van strafbare feiten. De verwachting bestaat dan ook dat door deze wijziging een lichte toename in het aantal opgenomen verhoren van minderjarige verdachten en getuigen te zien zal zijn. Het is te vroeg om een daadwerkelijke toename te kunnen waarnemen. De omzetting van de aanwijzing in de OM-instructie in april 2021 hadden onder andere ten doel het werkproces rondom opnames van verhoren in lijn te brengen met de keuzes die de wetgever hierin heeft gemaakt tijdens de parlementaire behandeling van de Wet tot implementatie van Richtlijn 2013/48/EU met betrekking tot minimumregels voor het recht op rechtsbijstand in strafprocedures. Het is nog te vroeg om te zeggen of er een wijziging heeft plaatsgevonden in aantal opgenomen verhoren op basis van de Instructie. Gelet op de beschreven aanleiding voor de aanpassingen is de verwachting dat meer verhoren zullen worden opgenomen.

9.

Sinds wanneer én waarom is de instructie over het opnemen van verhoren niet langer openbaar? Bent u bereid dit gewoon weer openbaar te maken? Zo niet, waarom niet?

De intrekking van de Aanwijzing AVR is gepubliceerd in de Staatscourant op 9 april 2021. OM-aanwijzingen hebben rechtskracht en binden het OM op grond van beginselen van een behoorlijke procesorde voor zover het gaat om voorschriften die zich naar hun inhoud en strekking ertoe lenen jegens betrokkenen als rechtsregels te worden toegepast. Burgers kunnen aan dergelijke rechtsregels rechten ontnemen. Met het oog hierop worden aanwijzingen gepubliceerd in de Staatscourant en bekend gemaakt op www.om.nl. Dat geldt niet voor OM-instructies. Instructies hebben als zodanig geen externe werking; derden kunnen er geen rechten aan ontnemen. Om misverstanden hierover te voorkomen worden instructies niet openbaar gemaakt.

Wij staan achter dit door het OM gehanteerde publicatiebeleid. Zoals in het antwoord op vraag 7- aangegeven is de rechtspositie van verdachten op geen enkele manier afgezwakt door de vervanging van de OM-Aanwijzing door de een instructie.

De intrekking van de Aanwijzing AVR is gepubliceerd in de Staatscourant op 9 april 2021. In de Kamerbrief van 22 juni 2021 is ook melding gemaakt van de nieuwe instructie AVR: "de nieuwe Instructie AVR geeft aan de hulpofficier van justitie de taak om voorafgaand aan het verdachtenverhoor te toetsen of er sprake is van mogelijke kwetsbaarheden, zoals LVB".

De Instructie bevat naast technische voorschriften voor de opname van verhoren en enkele tot de opsporingsinstanties gerichte kaderstellende voorschriften die raken aan het gezag van het OM over het opsporingsonderzoek, bijvoorbeeld m.b.t. de cameraopstelling en over de integriteit van de registraties. Een eventuele nadere invulling van deze kaders is aan de opsporingsinstanties. De betreffende kaderstellende uitvoeringsvoorschriften zijn administratief van karakter. De voorschriften hebben daarmee het karakter van een intern gerichte instructienormen voor politie en OM. Om misverstanden hierover te voorkomen, zijn deze voorschriften opgenomen in een OM-Instructie en niet openbaar. Het gewicht en de interne doorwerking binnen de politie en het OM van een instructie zijn hetzelfde is als die van een aanwijzing.

10.

Hoe gaat u er op toezien dat de aanbevelingen over het verhoor van personen met een licht verstandelijke beperking (LVB) structureel worden ingebed binnen de politie? (3)

In nauwe samenwerking met alle ketenpartners is sinds 2017 gewerkt aan intensivering van de inzet op de groep mensen met LVB in de strafrechtketen. Het resultaat is wel dat de basis er ligt en de aandacht voor LVB, het herkennen, er vervolgens naar handelen en de juiste interventies opleggen, naar een hoger plateau zijn gebracht. Om een beeld te krijgen van waar we nu staan, en wat ons nog te doen staat, is een procesevaluatie uitgevoerd door Significant via het WODC. Deze procesevaluatie is met begeleidend schrijven naar de Tweede Kamer gestuurd.¹ Bij de politie krijgt het onderwerp LVB inmiddels, net zoals andere mogelijke kwetsbaarheden (zoals ADHD, Autisme of bepaalde 'stoornissen') onder de verzameling 'kwetsbare personen' aandacht in het basis politieonderwijs. Hier is aandacht voor het herkennen van en communiceren met kwetsbaren. Daarnaast is er landelijk een pilot geweest met een VR-bril, waarmee professionals uit de strafrechtketen zelf kunnen ervaren hoe het is voor mensen om een LVB te hebben. De politie is wil intensiever gebruik maken van de inzet van de VR-bril en is met ons Ministerie in gesprek over de mogelijkheden.

(1) RTL Nieuws, 27 augustus 2021

(<https://www.rtlnieuws.nl/nieuws/nederland/artikel/5246809/verdachtenverhoor-politie-wetenschappers>)

(2) Kamerstuk 34 157, nr. 14

(3) Kamerstuk 29 279, nr. 658

---

¹ Kamerbrief 22 juni 2021, kenmerk 3390597 [LVB in de strafrechtketen procesevaluatie | Rapport | Rijksoverheid.nl](#)

2021Z14672

(ingezonden 30 augustus 2021)

Vragen van lid Kathmann (PvdA) aan de ministers voor Rechtsbescherming en van Justitie en Veiligheid over het bericht dat verdachtenverhoor bij de politie tekortschiet

1.

Bent u bekend met het bericht 'Verdachtenverhoor politie schiet tekort: 'Taart voor recherche bij bekentenis''? 1)

Ja.

2.

Wat vindt u ervan dat volgens RTL de verhoorders onvoldoende bekwaam zijn en zichzelf overschatten?

Vanuit ons Ministerie is er frequent contact met de politie over politieverhoren en de ontwikkelingen daaromtrent. Uiteraard is er altijd ruimte voor verbetering, maar dit algemene beeld herkennen wij niet. De politie investeert in vakbekwaamheid omtrent verhoor, zowel door middel van onderwijs op de Politieacademie, als door ontwikkelingen in de praktijk. De politie zet zich ervoor in relevante onderzoeksresultaten te vertalen naar de politiepraktijk. Zo heeft de politie interventies gepleegd naar aanleiding van onderzoeksbevindingen waaruit bleek dat politiemensen meenden kwetsbaren in een verhoorsituatie meestal te herkennen, terwijl dat in de praktijk niet altijd zo was.

3.

Klopt het dat het verbeteren van de verhoren geen prioriteit hebben gehad bij de politie? Zo ja, waarom had het verbeteren van de verhoren geen prioriteit?

Nee, het politievak en -onderwijs, waaronder verhoor, zijn voortdurend in ontwikkeling. Het verdachtenverhoor voldoet aan de normen van de Nederlandse wet- en regelgeving. Deze normen worden voortdurend bijgesteld door nieuwe inzichten op basis van (internationaal) (wetenschappelijk) onderzoek en door maatschappelijke maatstaven.

4.

Wat vindt u van de claim dat het lesboek uitgaat van verhoorstrategieën die niet wetenschappelijk onderbouwd zijn?

Het lesboek (de Handleiding Verhoor) is bedoeld als praktisch handboek. De inhoud is gebaseerd op wetenschappelijk onderzoek, dat praktisch is vertaald naar de uitvoeringspraktijk van de agent. De Handleiding wordt periodiek geactualiseerd aan de hand van recente (inter)nationale ontwikkelingen op het gebied van wetgeving, wetenschappelijk onderzoek en jurisprudentie. Zo bevat de meeste recente druk ook inzichten over de richtlijnen verhoor van de Verenigde Naties.

5.

Waarom heeft het openbaar ministerie (OM) ervoor gekozen om de aanwijzing over het opnemen van politieverhoren te schrappen?

De OM-aanwijzing is omgezet in een instructie. De aanwijzing was toe aan inhoudelijke actualisering en was daarnaast niet in lijn met uitgangspunten voor de vorm en inhoud van OM-beleidsregels. De omzetting past in een omvangrijker traject van het OM waarin het bestand van OM-beleidsregels wordt opgeschoond, omdat de vaste lijn voor onderscheid tussen de verschillende type beleidsregels (strafvorderingsrichtlijn, aanwijzing, instructie) verwaterd bleek. In dit traject wordt strikter onderscheid gemaakt tussen de typen beleidsregels en worden bestaande beleidsregels waar nodig omgevormd naar het type dat het beste bij de inhoud van de regeling past. Uitgangspunt hierbij is dat in OM-aanwijzingen de rechtsregels worden neergelegd waar derden een beroep op kunnen doen, dat in OM-instructies de rechtsregels worden neergelegd die louter strafrechtketeninterne werking hebben, en dat geen vermenging plaatsvindt.

In dit geval is bij de inhoudelijke actualisering van de aanwijzing geconstateerd dat deze eerst en vooral strafrechtketeninterne instructienormen – gericht tot het OM en de opsporingsinstanties die het aangaat – bevatte. Voor zover deze instructienormen raken aan het gezag van het OM, zijn deze, in de vorm van tot de opsporingsinstanties gerichte kaderstellende voorschriften, in de instructie ondergebracht. Voorbeelden hiervan zijn de kaders voor de cameraopstelling bij audiovisuele registratie van een verhoor en de voorschriften ten aanzien van de integriteit van de vastgelegde (digitale) registraties. Een eventuele nadere invulling van deze kaders is aan de opsporingsinstanties. De opsporingsinstanties zijn belast met de praktische uitvoering van wet- en regelgeving. Dit brengt mee dat gedetailleerde beheersvoorschriften, zoals die in de vervallen aanwijzing en bijlagen waren opgenomen, niet op hun plaats zijn in een OM-beleidsregel. Deze zijn dus ook niet teruggekeerd in de instructie. Met de inwerkingtreding van de instructie is de aanwijzing komen te vervallen. De OM-Aanwijzing is omgezet in een instructie. De wijziging is onderdeel van een omvangrijker traject van het OM om het bestand van OM-Beleidsregels op te schonen, omdat de vaste lijn voor onderscheid tussen de verschillende type beleidsregels (strafvorderingsrichtlijn, aanwijzing, instructie, beleidsbrief) verwaterd bleek. In dit traject wordt strikter onderscheid tussen de type beleidsregels gemaakt en in de loop der jaren – gefaseerd – worden de beleidsregels waar nodig omgevormd naar het karakter dat het beste past bij de inhoud van de regeling.

6.

Waarom is de instructie betreffende het opnemen van een verhoor niet openbaar?

OM-aanwijzingen hebben rechtskracht en binden het OM op grond van beginselen van een behoorlijke procesorde voor zover het gaat om voorschriften die zich naar hun inhoud en strekking ertoe lenen jegens betrokkenen als rechtsregels te worden toegepast. Burgers kunnen aan dergelijke rechtsregels rechten ontnemen. Met het oog hierop worden aanwijzingen gepubliceerd in de Staatscourant en bekend gemaakt op www.om.nl. Dat geldt niet voor OM-instructies. Instructies hebben als zodanig geen externe werking; derden kunnen er geen rechten aan ontnemen. Om misverstanden hierover te voorkomen worden instructies niet openbaar gemaakt. In onze beantwoording van vraag 5 hebben wij toegelicht waarom het OM bij de actualisering van de aanwijzing voor de vorm van een instructie heeft gekozen.

De Instructie bevat naast technische voorschriften voor de opname van verhoren, enkele tot de opsporingsinstanties gerichte kaderstellende voorschriften die raken aan het gezag van het OM over het opsporingsonderzoek, bijvoorbeeld m.b.t. de cameraopstelling en over de integriteit van de registraties. Een eventuele nadere invulling van deze kaders is aan de opsporingsinstanties. De betreffende kaderstellende uitvoeringsvoorschriften zijn administratief van karakter en hebben het karakter van normen voor werkinstructie voor politieambtenaren en OM-medewerkers. Daarmee

~~zijn dergelijke instructies naar hun aard en strekking niet geëigend om als rechtsregel te worden gepubliceerd.~~

7.

Bent u het met de mening eens dat het, met oog op de eerlijke procesgang van verdachten, wenselijk is als de instructie openbaar is? Zo nee, waarom niet? Zo ja, kunt u ervoor zorgen dat de instructie openbaar wordt gemaakt?

Het belang van audiovisuele registratie is met name gelegen in het recht op een eerlijk proces, zoals neergelegd in artikel 6 EVRM. Deze rechtstreeks doorwerkende bepaling brengt met zich dat een politieverhoor audiovisueel dient te worden geregistreerd ingeval de ernst van het misdrijf of de persoonlijkheid van de verdachte daartoe aanleiding geeft. Dit uitgangspunt is – gelet op Richtlijn (EU) 2016/800 m.b.t. kinderen die verdachte of beklagde zijn in een strafprocedure – sinds 1 juni 2019 voor jeugdigen gecodificeerd in artikel 488ac Sv. Die codificatie laat onverlet dat ook volwassenen artikel 6 EVRM rechtstreeks kunnen invoeren voor de Nederlandse strafrechter. Volwassenen kunnen art. 6 EVRM rechtstreeks invoeren voor de Nederlandse strafrechter en voor minderjarigen is dit sinds 1 juni 2019 voor jeugdigen gecodificeerd in art. 488ac Sv. De rechtspositie van verdachten is dan ook op geen enkele manier niet afgezwakt door de vervanging van de OM-Aanwijzing door de een instructie.

1) RTL Nieuws, 27 augustus 2021, 'Verdachtenverhoor politie schiet tekort: 'Taart voor recherche bij bekentenis'', <https://www.rtlnieuws.nl/nieuws/nederland/artikel/5246809/verdachtenverhoor-politie-wetenschappers>

█ (Parket-Generaal)

Van: █ (Parket-Generaal)
Verzonden: woensdag 10 augustus 2022 16:45
Aan: █ (Parket-Generaal)
Onderwerp: RE: Vragenlijst monitorrapportage College voor de Rechten van de Mens

Dank █
 Met vriendelijke groet,

█
 Beleidsadviseur
 Openbaar Ministerie
 Parket-Generaal
 Beleid & Strategie
 Prins Clauslaan 16, 2595 AJ Den Haag
 Postbus 20305, 2500 EH Den Haag
 06 - █
 █@om.nl
www.om.nl

Van: █ (Parket-Generaal) █@om.nl>

Verzonden: woensdag 10 augustus 2022 16:26

Aan: █ (Parket-Generaal) █@om.nl>

Onderwerp: RE: Vragenlijst monitorrapportage College voor de Rechten van de Mens

Ha █ die akelige kleur groen heb ik er tóch even vanaf gehaald :D

Verder wat stroomlijning en wat aanvulling.

3) Het College begrijpt dat de (bindende) Aanwijzing auditief en audiovisueel registreren van aangevers, getuigen en verdachten is omgezet in een niet-bindende instructie voor het OM. Kunt u de reden daarvoor geven en aangeven of verhoren van kwetsbare verdachten nog altijd audiovisueel worden geregistreerd?

→ antwoord: de OM-aanwijzing is in 2021 inderdaad omgezet in een instructie. Instructies zijn even normerend en even bindend als aanwijzingen in de zin dat degenen tot wie de voorschriften zijn gericht, verplicht zijn deze na te leven. Het onderscheid tussen **aanwijzingen en instructies** betreft de werking *jegens derden*; aanwijzingen hebben derdenwerking, instructies zijn daar naar hun inhoud en strekking niet voor geëigend. Inhoudelijk is het beleid ten aanzien van AVR in volle omvang gecontinueerd en zelfs uitgebreid bij de omzetting in een instructie. De aanwijzing was toe aan inhoudelijke actualisering **vanwege technologische ontwikkelingen en ontwikkelingen in de regelgeving**. Het belang van audiovisuele registratie is met name gelegen in het recht op een eerlijk proces, zoals neergelegd in artikel 6 EVRM. Deze rechtstreekse doorwerkende bepaling brengt met zich dat een politieverhoor audiovisueel wordt geregistreerd ingeval de ernst van het misdrijf of de persoonlijkheid van de verdachte daartoe aanleiding geeft. Ambtenaren van politie die belast zijn met het verhoren van verdachten kunnen in het algemeen goed inschatten of de ernst van misdrijf dan wel het kennelijke ontwikkelingsniveau van een verdachte (of de situatie waarin deze verkeert), aanleiding geeft een audiovisuele opname van het verhoor te maken. Een recente ontwikkeling hierbij is dat de hulpofficier van justitie bij de voorgeleiding van een aangehouden verdachte (dus voorafgaand aan het verdachtenverhoor) toetst of er sprake is van "kennelijke kwetsbaarheid in een verhoorsituatie", zoals bijvoorbeeld door een Licht Verstandelijke Beperking (LVB). In gevallen waarin twijfel bestaat over deze kwetsbaarheid moet ervan worden uitgegaan dat betrokkene kennelijk kwetsbaar is in een verhoorsituatie. Dit is expliciet opgenomen in de instructie.

De omzetting in een instructie past in een omvangrijker proces van vernieuwing van het stelsel van OM-beleidsregels. De vaste lijn voor onderscheid tussen de verschillende type beleidsregels (strafvorderingsrichtlijn, aanwijzing, instructie) bleek verwaterd. In dit proces wordt strikter onderscheid tussen de typen beleidsregels gemaakt en worden bestaande beleidsregels waar nodig omgevormd naar het type dat het beste bij de inhoud van de regeling past. Uitgangspunt hierbij is dat in OM-aanwijzingen de rechtsregels worden neergelegd waar derden een beroep op kunnen doen, dat in OM-instructies de rechtsregels worden neergelegd die louter strafrechtketeninterne werking hebben, en dat geen vermenging plaatsvindt. In dit geval is bij de inhoudelijke actualisering van de aanwijzing geconstateerd

dat deze eerst en vooral strafrechtketeninterne instructienormen – gericht tot het OM en de opsporingsinstanties die het aangaat – bevatte, die thuis horen in een instructie.

Gelijk hier achteraan stuur ik je nog iets interessants. Daar staat het nog preciezer in.
Met vriendelijke groet,

Openbaar Ministerie
Parket-Generaal
06 - [redacted]
[redacted]@om.nl
www.om.nl

Van: [redacted] (Parket-Generaal) [redacted]@om.nl>

Verzonden: woensdag 10 augustus 2022 15:23

Aan: [redacted] (Parket-Generaal) [redacted]@om.nl>

Onderwerp: RE: Vragenlijst monitorrapportage College voor de Rechten van de Mens

Hi [redacted]

Ik heb veel gebruikt en overeind gelaten. Misschien uitvoerig, maar volgens mij wel wat het is, zo? Zie de [redacted] gearceerde tekst!

Dank, fijne vakantie vast!

Gr. [redacted]

L.S.,

Cfm. uw verzoek doe ik u hierbij een reactie toekomen op de aan mijn organisatie gestelde vragen. Uw eigen tekst staat daarbij gecursiveerd, het antwoord is zonder opmaak.

Vragen

Mensen met een beperking kunnen verdachte, getuige of slachtoffer zijn (ten aanzien) van een strafbaar feit. In de monitor 2022 wordt aandacht besteed aan de vraag hoe de rechten van mensen met een beperking gewaarborgd worden in situaties van arrestatie en verhoor. De focus ligt daarbij vooral op de positie van mensen met een licht verstandelijke beperking in de strafrechtketen.

1) In welke omstandigheden en bij welke strafbare feiten worden gespecialiseerde rechercheurs en/of studioverhoorders ingezet bij het verhoor en wie beslist daartoe?

→ antwoord: Verdachten waarbij mogelijk sprake is van een Licht Verstandelijke Beperking (hierna telkens: LVB), krijgen in de toepassing van het strafrecht, bijzondere aandacht. Gedacht kan daarbij worden aan [Manon: kun jij aanvullen?]

2) Kunt u vertellen of er versies in eenvoudige taal of in braille beschikbaar zijn van belangrijke documenten zoals dagvaardingen, ontbiedingsbrieven, folders over insluiting en folders over voorgeleiding? Zo ja, onder welke omstandigheden worden die aangeboden?

→ antwoord: [idem]

3) Het College begrijpt dat de (bindende) Aanwijzing auditief en audiovisueel registreren van aangevers, getuigen en verdachten is omgezet in een niet-bindende instructie voor het OM. Kunt u de reden daarvoor geven en aangeven of verhoren van kwetsbare verdachten nog altijd audiovisueel worden geregistreerd?

→ antwoord: De LVB-aanwijzing is enige tijd geleden onderdeel omgezet in een instructie. Instructies zijn normerend en even bindend als aanwijzingen (beiden tot wie de voorschriften zijn gericht, nu verplicht nu te leven). Het onderscheid betreft de werking tegen de dader (aanwijzingen hebben bindende werking, instructies zijn daar naar hun inhoud en strekking niet voor bedoeld). Inhoudelijk is het inhoud ten aanzien van AVB in volle omvang gecontinueerd en zelfs uitgebreid bij de omzetting in een instructie. De reden hiervoor waren divers en onder meer gelegen in nieuwe geldende Europese verplichtingen op dit vlak. De aanwijzing was daarom toe aan inhoudelijke actualisering, en was daarnaast niet in lijn met uitgangspunten voor de vorm en inhoud van OM-beleidsregels. De aanwijzing viel in een ontvangsten traject van het OM waarin het bestand van OM-beleidsregels wordt geactualiseerd, omdat de wettelijke vooronderzoek tussen de verschillende type beleidsregels (strafvorderingsrichtlijn, aanwijzing, instructie) versuut bleek. In dit traject wordt strikter onderscheid tussen de typen beleidsregels gemaakt en worden bestaande beleidsregels waar nodig omgevormd naar het type dat het beste bij de inhoud van de regeling past. Uitgangspunt hierbij is dat de OM-aanwijzingen

de rechtsregels worden neergelegd waar daaraan het belang op kunnen doen, dat in OM-instructies de rechtsregels worden neergelegd die louter strafrechtkeuinterne werking hebben, en dat geen vermenging plaatsvindt.

In dit geval is bij de inhoudelijke actualisering van de aanwijzing geconstateerd dat deze eerst en vooral strafrechtkeuinterne instructienormen – gericht tot het OM en de opsporingsinstaties die het aangerekt bevatte. Voor zover deze instructienormen raken aan het gezag van het OM, zijn deze, in de vorm van tot de opsporingsinstaties gerichte kaderstellende voorschriften, in de instructie ondergebracht. Voorbeelden hiervan zijn de kaders voor de camerapostelling bij audiovisuele registratie van een verhoor en de voorschriften ten aanzien van de integriteit van de vastgelegde (digitale) registraties. Een eventuele nadere invulling van deze kaders is aan de opsporingsinstaties. De opsporingsinstaties zijn belast met de praktische uitvoering van wet- en regelgeving. Dit brengt mee dat gedetailleerde beheersvoorschriften zoals die in de vervallen aanwijzing en bijlagen waren opgenomen, niet op hun plaats zijn in een OM-keuinterne regel. Deze zijn dus ook niet teruggevoerd in de instructie. Met de inwerkingtreding van de instructie is de aanwijzing komen te vervallen.

Specifieke informatie

[aanvullen]

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Beleidsadviseur
Openbaar Ministerie
Parket-Generaal
Beleid & Strategie
Prins Clauslaan 16, 2595 AJ Den Haag
Postbus 20305, 2500 EH Den Haag
06 - [redacted]
[redacted]@om.nl
www.om.nl

Van: CRPD <[redacted]@mensenrechten.nl>

Verzonden: dinsdag 9 augustus 2022 11:42

Aan: [redacted] (Parket-Generaal) [redacted]@om.nl>

Onderwerp: Vragenlijst monitorrapportage College voor de Rechten van de Mens

Geachte [redacted],

Eerder is contact met u opgenomen omdat het College voor de Rechten van de Mens u graag een vragenlijst wil sturen voor onze monitorrapportage over het VN-verdrag voor de rechten van mensen met een beperking. Dit jaar staat het recht op toegang tot de rechter centraal met als thema 'rechtsbescherming van mensen met een beperking'.

Hierbij stuur ik u de vragenlijst toe. Alle informatie die u nodig heeft om deze in te vullen vindt u in de begeleidende brief.

Ik verzoek u vriendelijk uw reactie uiterlijk 26 augustus 2022 naar het College toe sturen, naar het mailadres [redacted]@mensenrechten.nl en [redacted]@mensenrechten.nl. Mocht u vragen hebben dan kunt u uiteraard contact met ons opnemen.

Alvast hartelijk dank voor uw medewerking.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Programma-ondersteuner CRPD
Werkdagen: maandag t/m vrijdag t/m 12.30 uur

College voor

**de Rechten
van de Mens**

06 [redacted] (direct)
030 [redacted] (algemeen)

www.mensenrechten.nl

Volg ons op [Twitter](#), [LinkedIn](#), [Instagram](#), [Facebook](#), [YouTube](#)

OPENBAAR MINISTERIE

College van procureurs-generaal

INSTRUCTIE AUDITIEVE EN AUDIOVISUELE REGISTRATIE VAN VERHOREN VAN AANGEVERS, SLACHTOFFERS, GETUIGEN EN VERDACHTEN

Van	:	College van procureurs-generaal
Aan	:	Hoofden van de OM-onderdelen, Korpschef van de Politie, Hoofden van de Bijzondere Opsporingsdiensten, Commandant van de Koninklijke Marechaussee
Registratienummer	:	2021I001
Datum inwerkingtreding	:	01-05-2021
Vervallen	:	Aanwijzing auditief en audiovisueel registreren van verhoren van aangevers, getuigen en verdachten (2018A008)
Relevante beleidsregels	:	Aanwijzing zeden (2016A004); Aanwijzing mensenhandel (2013A012); Aanwijzing huiselijk geweld en kindermishandeling (2016A003); Aanwijzing verstrekking van strafvorderlijke gegevens voor buiten de strafrechtspleging gelegen doeleinden (2018A003); Aanwijzing Wet politiegegevens en de rol van de officier van justitie (2018A004); Aanwijzing slachtofferrechten (2018A005)
Wetsbepalingen	:	-

SAMENVATTING

Deze instructie bevat regels voor het auditief respectievelijk audiovisueel registreren van verhoren van aangevers, slachtoffers, getuigen en verdachten.

1. INLEIDING

Auditieve en audiovisuele registratie zijn in de eerste plaats hulpmiddelen ten behoeve van de toetsbaarheid van verhoren. Wanneer een verhoor auditief of audiovisueel is opgenomen, dan kan in een latere fase van het strafproces worden nagegaan wat er tijdens een verhoor precies is gezegd en gebeurd. Uit een registratie kan een goed beeld naar voren komen van de wijze waarop het verhoor heeft plaatsgevonden, bijvoorbeeld van de gebruikte verhoormethodieken of de intonatie van de vragen. Dit kan een belangrijke bijdrage leveren aan de kwaliteit van het verhoor, de kwaliteit van volgende verhoren, de kwaliteit van het onderzoek en – in het verlengde daarvan – aan een juiste en volledige informatie-uitwisseling. Daarnaast is registratie een belangrijk hulpmiddel met het oog op het voorkomen van secundaire victimisatie. Het is in het belang van slachtoffers (en niet zelden ook van

aangevers en getuigen) dat het aantal ondervragingen beperkt blijft en dat wordt vermeden dat ondervragingen herhaald worden. De registratie van een verhoor kan dat doel dienen.

Ten opzichte van een auditieve registratie geeft een audiovisuele registratie meer inzicht in de omstandigheden waaronder een verhoor heeft plaatsgevonden. Nuanceringen tijdens een verhoor (gelaatsuitdrukkingen, getoonde emoties, bewegingen van de verhoorde persoon e.d.) worden door audiovisuele registratie waarneembaar, waardoor de informatie over de inhoud en omstandigheden van het verhoor vollediger, kwalitatiever en toegankelijker wordt. Deze meerwaarde ten opzichte van auditieve registratie speelt onder meer bij het verhoor van kwetsbare aangevers, slachtoffers, getuigen en verdachten.

Kwetsbaarheid in een verhoorsituatie

Minderjarigen gelden per definitie als kennelijk kwetsbaar in een verhoorsituatie. Bij meerderjarigen beoordeelt de hulpofficier van justitie of sprake is van kennelijke kwetsbaarheid in een verhoorsituatie.

Signalen die kunnen duiden op kennelijke kwetsbaarheid in een verhoorsituatie (niet-limitatief):

- iemand is wegens beperkte intellectuele vermogens of beperkte sociaal-emotionele volwassenheid minder of niet in staat zelfstandig overeind te blijven in uiteenlopende situaties in het dagelijks leven, bijvoorbeeld iemand woont begeleid wegens een lichte verstandelijke beperking (LVB);
- iemand heeft moeite vragen te begrijpen, herinneringen terug te vinden, de situatie te overzien of de context te begrijpen; deze en andere beperkingen in de cognitieve vaardigheden (waarneming, geheugen, denken, taal (zowel begrijpen als spreken), aandacht, concentratie en executieve functies (zoals impulscontrole)) kunnen het gevolg zijn van een ziekte (bijvoorbeeld Parkinson of Alzheimer) of van opgelopen hersenschade (bijvoorbeeld door een hersenbloeding);
- iemands denken, voelen en/of gedrag is ten gevolge van een psychische stoornis dusdanig ontregeld dat dit de betrokkene ernstig beperkt in zijn functioneren op sociaal of beroepsmatig gebied of andere belangrijke terreinen van zijn of haar leven. Deze beperking in functioneren wordt niet altijd door de te verhoren persoon ervaren, maar kan ook door diens omgeving zijn gesignaleerd.

Kennelijke kwetsbaarheid in een verhoorsituatie kan derhalve blijken uit voorinformatie of tijdens contact met de betrokkene. Het is aan de hulpofficier van justitie om dit te toetsen. In gevallen waarin twijfel bestaat over deze kwetsbaarheid moet ervan worden uitgegaan dat betrokkene kennelijk kwetsbaar is in een verhoorsituatie.

2. AUDITIEVE REGISTRATIE

In alle onderzoeken naar overtredingen en misdrijven staat het vrij om verhoren auditief te registreren.

Verplichte auditieve registratie

Auditieve registratie van alle verhoren van aangevers, slachtoffers, getuigen en verdachten is **verplicht** bij overtredingen of misdrijven in het geval dat:

- er een dodelijk slachtoffer is gevallen;
- de strafbedreiging twaalf jaar of meer bedraagt;
- de strafbedreiging minder dan twaalf jaar bedraagt en er sprake is van evident zwaar lichamelijk letsel;
- het gaat om een zedendelict met een strafbedreiging van acht jaar of meer of seksueel misbruik in een afhankelijkheidsrelatie;
- het gaat om een geweldsdelict met een strafbedreiging van acht jaar of meer.

Bij dringende noodzaak kan de auditieve registratie achterwege blijven in afstemming met de officier van justitie, bijvoorbeeld omdat terstond na het gepleegde delict een verhoor moet plaatsvinden.

De verplichting tot auditieve registratie geldt niet voor verhoren in het kader van de vaststelling van de identiteit, het verhoor bij voorgeleiding door de hulpofficier van justitie en het verhoor bij de inverzekeringstelling door de hulpofficier van justitie.

3. AUDIOVISUELE REGISTRATIE

Een audiovisuele registratie geeft meer inzicht in de omstandigheden waaronder een verhoor heeft plaatsgevonden dan een auditieve registratie. Op een audiovisuele registratie is de non-verbale communicatie zichtbaar, waardoor de informatie over het verhoor (inhoud en omstandigheden) vollediger, kwalitatiever en toegankelijker wordt. Deze meerwaarde ten opzichte van auditieve registratie speelt een rol bij kapitale delicten die een grote maatschappelijke impact hebben en waarbij geen ondubbelzinnig daderschap kan worden vastgesteld en bij het verhoor van (kennelijk) kwetsbare personen en minderjarigen.

Verplichte audiovisuele registratie

Opsporingsonderzoeken van de Teams Grootchalige Opsporing zijn gericht op het onderzoeken van het opzettelijk plegen van ernstige delicten, waarbij veelal sprake is van (een) dodelijke slachtoffer(s).

Het uitgangspunt is dat **alle verhoren van alle verdachten in het kader van een TGO-onderzoek** audiovisueel worden opgenomen. Bij dringende noodzaak kan de audiovisuele registratie achterwege blijven in afstemming met de officier van justitie, bijvoorbeeld omdat terstond na het gepleegde delict een verhoor moet plaatsvinden.

Daarnaast is de audiovisuele registratie verplicht:

- a. van alle verhoren van aangevers, slachtoffers, getuigen en verdachten
  - o waarin de verhoorder tijdens de uitvoering van het verhoor wordt ondersteund door een gedragsdeskundige,
  - o waarbij auditieve registratie verplicht is én de persoon die verhoord wordt (kennelijk) kwetsbaar is in de hiervoor geschetste zin;
- b. wanneer een aangever, slachtoffer of een getuige wordt gehoord door een gedragsdeskundige.

De verplichting tot audiovisuele registratie geldt niet voor verhoren in het kader van de vaststelling van de identiteit, het verhoor bij voorgeleiding door de hulpofficier van justitie en het verhoor bij de inverzekeringstelling door de hulpofficier van justitie.

4. UITVOERING

Opslag en bewaartermijnen

De opsporingsinstantie is verantwoordelijk voor de beschikbaarheid, capaciteit, organisatie en integriteit van de technische infrastructuur en voor een deugdelijke opslag en administratie van de registraties. Voor de auditieve of audiovisuele registratie mag gebruik gemaakt worden van analoge of digitale voorzieningen. De registraties moeten op een beveiligde plaats zijn opgeslagen en dusdanig beveiligd zijn dat zij niet gewijzigd kunnen worden. Voor digitale registraties betekent dit dat er een hashwaarde moet worden berekend. Deze hashwaarde moet worden vastgelegd in een bewijsrecord dat beveiligd op een beveiligde plaats wordt opgeslagen.

Voor beeld- en geluidopnamen die zich bij een opsporingsinstantie bevinden gelden de bewaartermijnen van de Wet politiegegevens (Wpg). Ingeval het opsporingsonderzoek tot vervolging heeft geleid, betekent dit dat beeld- en geluidopnamen een half jaar nadat onherroepelijk over de strafzaak is beslist worden verwijderd (art. 9 lid 4 Wpg) en vervolgens na vijf jaar vernietigd (art. 14 lid 1 Wpg). In andere gevallen blijven de registraties bewaard totdat de verjaringstermijn van het desbetreffende delict is verstreken, tenzij de verwerkingsverantwoordelijke op een eerder moment - in afstemming met de behandelend officier van justitie - concludeert dat de registraties niet langer noodzakelijk zijn voor het doel van het onderzoek. De bepalingen van de Wet justitiële en strafvorderlijke gegevens (Wjsg) zijn van toepassing op beeld- en geluidsregistraties die door het OM in een strafdossier zijn verwerkt.

Kennisneming en verstrekking

De verdediging heeft recht op kennisneming van de processtukken. Auditieve en audiovisuele registraties horen daar in beginsel niet toe. Beginselen van een behoorlijke procesorde brengen echter met zich dat aan de verdediging de kennisneming van auditief en/of audiovisueel geregistreerd verhoor niet mag worden onthouden. In dit verband kan de verdediging de officier van justitie verzoeken om kennisneming van 'niet-processtukken', waaronder auditieve en audiovisuele registraties, ter onderbouwing van een verzoek om voeging van deze stukken bij de processtukken (art. 34 Sv). De officier van justitie kan een dergelijk verzoek weigeren wanneer de kennisneming onverenigbaar is met één van de in art. 187d lid 1 Sv vermelde belangen. Bijvoorbeeld bij kennisneming door een voorlopig gehechte vindt verstrekking plaats met een bruikleenovereenkomst.

Het slachtoffer kan de officier van justitie verzoeken om kennisneming van processtukken die voor hem of haar van belang zijn (art. 51b Sv). Het slachtoffer heeft geen recht op kennisneming van 'niet-processtukken' zoals auditieve en audiovisuele registraties. Wel kan het slachtoffer de officier van justitie verzoeken om deze bij de processtukken te voegen. De officier van justitie kan het slachtoffer de kennisneming en de voeging van auditief en/of

audiovisueel geregistreerd verhoor weigeren als het geen processtukken betreft dan wel als kennisneming onverenigbaar is met een van de in art. 187d lid 1 Sv vermelde belangen.

Voor de weigering om kennisneming aan het slachtoffer toe te staan, heeft de officier van justitie een schriftelijke machtiging van de rechter-commissaris nodig (art. 34 lid 4 respectievelijk 51b lid 4 Sv).

Uitsluitend in het geval een auditieve of audiovisuele registratie als 'processtuk' is aangemerkt door de officier van justitie of rechter-commissaris en er – kort gezegd – geen zwaarwegend belang is om de verstrekking van afschriften te beperken (art. 32 lid 2 Sv), kan het OM besluiten een afschrift van de registratie te verstrekken naar aanleiding van een daartoe strekkend verzoek van de verdediging of het slachtoffer.

Uitgangspunten

Voor **auditief en audiovisueel** registreren gelden in ieder geval de volgende uitgangspunten:

- in alle gevallen dat een verhoor in beeld en/of geluid wordt vastgelegd, wordt dit aan het begin van het verhoor medegedeeld aan degene die wordt verhoord;
- indien in een andere ruimte wordt meegeluisterd en/of meegekeken door andere opsporingsambtenaren en/of derden (bijvoorbeeld gedragsdeskundigen) wordt dit aan het begin van het verhoor medegedeeld aan degene die wordt verhoord;
- bij de start van het verhoor wordt mededeling gedaan van datum en tijdstip en worden de namen van de aanwezigen genoemd;
- de registratie vangt aan voordat de actoren de ruimte hebben betreden waarin het verhoor plaatsvindt, en wordt beëindigd nadat zij deze ruimte hebben verlaten; dit betekent dat de degene die het verhoor start als eerste de verhoorruimte betreedt en dat de anderen pas binnenkomen nadat deze de opnameapparatuur heeft gestart;
- wanneer eenmaal is besloten om het verhoor van een aangever, slachtoffer, getuige of verdachte auditief of audiovisueel te registreren, worden alle verhoren van deze betrokkene in het desbetreffende onderzoek op de eenmaal gekozen wijze geregistreerd;
- van elk geregistreerd verhoor wordt conform art. 152 Sv een proces-verbaal opgemaakt in de vorm van een samenvatting. Hierbij worden de belangrijke passages¹ zo veel mogelijk in de woorden van de verhoorde persoon weergegeven. In dit proces-verbaal wordt ook de gevolgde werkwijze beschreven.

Bij **audiovisuele** registratie geldt voorts dat alle actoren die in de verhoorkamer aanwezig zijn op de registratie waarneembaar zijn.²

Een verhoor van een **minderjarige jonger dan twaalf jaar** wordt afgenomen in een kindvriendelijke studio.

---

¹ De citaten uit het verhoor worden zoveel mogelijk voorzien van de vindplaats (bijvoorbeeld minuten en seconden in het verhoor).

² Dit laat onverlet dat de opsporingsinstantie als verwerkingsverantwoordelijke kan besluiten om bij afschriftverstrekking van audiovisuele registraties het aangezicht van de verhoorde verbalisanten onherkenbaar te maken in het belang van de bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

Bij het verhoor van een **slachtoffer** gelden tevens de regels met betrekking tot het onderkennen van specifieke beschermingsbehoeften van slachtoffers als bedoeld in art. 51aa Sv jo. art. 10 van het Besluit slachtoffers van strafbare feiten.

OVERGANGSRECHT

De beleidsregels in deze instructie hebben onmiddellijke gelding vanaf de datum van inwerkingtreding.